

ONDERNEMINGSPLAN
2025-2028
STICHTING DE
THEATERDAGEN

Amsterdam
Fringe
Festival

NEDERLANDS
THEATER
FESTIVAL

VOORWOORD

Voor u ligt het ondernemingsplan 2025-2028 van Stichting De Theaterdagen, met twee festivals onder haar hoede. Het Amsterdam Fringe Festival (AFF) en het Nederlands Theater Festival (NTF) bieden, elk op eigen wijze, een platform voor de collectieve promotie van het theater. In 2021, bij het aantreden van een nieuw leidinggevend duo, werd besloten tot veel nauwere samenwerking tussen beide festivals.

De noodzaak voor dit hechte partnerschap is een kerngedachte bij dit ondernemingsplan: AFF en NTF zijn complementair en dragen bij aan een gedeelde visie en missie. Ze spelen een sleutelrol in de kenvorming en ontschotting tussen genres, toeschouwersgroepen, makers, generaties, regio's en perspectieven. Ze vormen met elkaar een plek van samenkomst tussen verschillende, vaak nog te veel gescheiden circuits en zetten zich in voor een grotere maatschappelijke zichtbaarheid van de sector. Daarbij brengen ze veel en diverse publieksgroepen in aanraking met theater. AFF en NTF zijn in de eerste plaats publieksfestivals die opvallend jong en nieuw publiek bereiken (zie ook hfst. 4).

Beide festivals zien zichzelf als aanjager. AFF biedt een eerste podium voor nieuwe makers in een kwetsbare positie, die nog niet ingebed zijn in het culturele veld. NTF ontsluit voorstellingen van bewezen kwaliteit voor een groter publiek en legt daarmee een stevige basis voor succesreprises van gezelschappen. Daarnaast stimuleert NTF PRO – inmiddels hét landelijke congres voor theaterprofessionals – vernieuwing in de theatersector. Door toeschouwers en professionals worden AFF en NTF gezien als bepalend en voorbeeldstellend. Zo werden beiden onlangs nog meermaals verkozen tot 'beste festivals' in het Theaterjaarboek 2022-2023. Van de verantwoordelijkheid die daarbij komt kijken, zijn wij ons zeer bewust.

Financieel zijn de twee festivals echter klein: elk werkt momenteel met structurele ondersteuning van slechts 235K (rijk en gemeente samen). Deze discrepantie tussen wat van ons verwacht wordt, en wat wij daadwerkelijk in staat zijn te doen, is in eerdere kunstenaarsaanvragen steeds benoemd. Nog altijd blijft dit een structureel probleem dat zwaar drukt op de organisatie. Deze aanvraag staat in het teken van verbeteren, verduurzamen en alleen groeien waar nodig. De gevraagde toename van structurele middelen zullen we enerzijds inzetten om tegemoet te komen aan de stijgende kosten voor de Fringe-voorstellingen; anderzijds kunnen we hiermee de recente groei en het toegenomen belang van het professionalsprogramma NTF PRO blijven verzekeren.

Een belangrijke vraag die we bij onze aanjagende rol stellen is: hoe blijven we resoneren met de maatschappelijke ontwikkelingen anno nu? Met een steeds bredere programmering maken we ruimte voor de verhalen van makers én de verhalen van toeschouwers. Wie zijn zij, welke verbeelding koesteren ze, wat hebben ze elkaar en ons te vertellen? Samen vormen ze een spiegel van wat er speelt in onze samenleving.

Mede namens onze festivalteams
veel leesplezier gewenst,

Farnoosh Farnia (artistiek leider AFF)

en Tobias Kokkelmans (directeur-bestuurder)

INHOUD

1: ARTISTIEK PROFIEL, TERUGBLIK EN STRATEGIE	3
1.1 MISSIE	
1.2 VISIE	
1.3 PROFIEL	
1.4 TERUGBLIK	
1.5 VOORUITBLIK: STRATEGIE 2025-2028	
2: PROGRAMMA 2025-2028	5
2.1 AMSTERDAM FRINGE FESTIVAL	
2.2 NEDERLANDS THEATER FESTIVAL	
2.3 AMSTERDAM FRINGE FESTIVAL & NEDERLANDS THEATER FESTIVAL GEZAMENLIJK	
3: POSITIONERING, VERANKERING EN PARTNERSCHAPPEN	11
3.1 LOKAAL: VERANKERD EN VOOR ANKER IN AMSTERDAM	
3.2 NATIONAAL: VERANTWOORDELIJKHEID VOOR LANDELIJK BESTEL, RELATIES MET MAATSCHAPPELIJKE ORGANISATIES	
3.3 INTERNATIONAAL	
4: PUBLIEK	14
4.1 BEZOEKERSPROFIELEN	
4.2 DOELGROEPENBENADERING	
4.3 DOELSTELLINGEN 2025-2028	
5: UITVOERBAARHEID	17
5.1 PERSONEEL & ORGANISATIE	
5.2 RICHTING FAIR PAY VOOR FRINGE MAKERS	
5.3 KLIMAATPOSITIEVE IMPACT	
6: TOELICHTING OP DE 3 CODES	19

1: ARTISTIEK PROFIEL, TERUGBLIK EN STRATEGIE

1.1 MISSIE

Wij vieren theater. Stichting De Theaterdagen staat voor de promotie van toonaangevend theater voor een zo breed mogelijk publiek. Met twee complementaire festivals – het Nederlands Theater Festival en het Amsterdam Fringe Festival – organiseren we dé landelijke plek van samenkomst voor toeschouwers en professionals, opkomende en gevestigde makers, genres en circuits. In Amsterdam markeren we 11 dagen lang in september de feestelijke start van het nieuwe theaterseizoen voor meer dan 30.000 bezoekers; gedurende het jaar zijn we aanwezig op verschillende plekken in het land. Daarbij zetten wij ons lokaal, nationaal en internationaal in voor ontwikkelingen, dialoog en verbindingen in het theaterveld.

1.2 VISIE

We geloven dat er in onze hyperdiverse samenleving én theatersector sterke behoefte is aan live samenkomst waar isolement, verstarring en verdeeldheid plaatsmaken voor emancipatie, gelijkwaardigheid en verbeelding door theater. De impact die we willen maken, is om met onze festivals deze behoeften van bezoekers, makers en professionals te vieren. Dat doen we vanuit de volgende vijf kernwaarden: pluri-formiteit, meerstemmigheid, duurzaamheid, toegankelijkheid en gastvrijheid (zie ook 1.5).

1.3 PROFIEL

De stichting heeft twee festivals onder haar vleugels, elk met een herkenbaar profiel, elk met een eigen werkwijze en publieksbereik. Zodoende zijn ze complementair: samen representeren zij het theater in de volle breedte. In nauwe samenwerking zetten zij zich in voor ketenvorming, ontschotting en uitwisseling: tussen aanstormende en gevestigde theatermakers, tussen trouw en nieuw publiek, tussen terugblikken en vooruitkijken.

Het **Amsterdam Fringe Festival** (AFF) is een invloedrijk platform voor nieuwe, veelal 'niche' makers en verhalen die (nog) niet op de mainstream podia te zien zijn. Het biedt een inclusieve vrijhaven voor experiment en innovatie in de podiumkunsten: van autodidacte kunstenaars tot academisch geschoold, van theater tot installatie, van dans tot muziektheater, van performancekunst tot storytelling. Verspreid over zo'n 30 locaties door heel Amsterdam en neerstrijkend op festivals en podia in het land, biedt AFF een uitgebreid talentontwikkelingstraject en stimuleert het doorstroom van makers in het podiumkunstenveld. AFF streeft naar een open en inclusieve houding naar makers door te werken met *open calls*.

Het **Nederlands Theater Festival** (NTF) toont de mooiste, meest indrukwekkende voorstellingen van het afgelopen seizoen, gekozen door diverse voraanstaande jury's, voor een groot en divers publiek. Het start met de altijd opzienbarende toespraak *De Staat van het Theater*, heeft een uitgebreid publieksprogramma (NTF Interactie) en wordt feestelijk afgesloten met de uitreiking van de belangrijkste theaterprijzen van het land tijdens *Het Gala van het Nederlands Theater*. Daarnaast organiseert het NTF PRO: inmiddels dé conferentie voor theaterprofessionals van allerlei generaties en regio's. Aanwezig op podia dwars door Amsterdam en Nederland, staat NTF voor toegankelijkheid en vervolgcansen voor spraakmakende producties richting een groot publiek, mondigheid van toeschouwers en ontwikkelingen in het veld.

In het Nederlandse cultuurstelsel zijn beide festivals uniek door hun wijze van programmering. AFF werkt op basis van *open calls*, NTF is *jury-based*. Deze werkwijze stelt ons in staat om een breed gedragen overzicht te bieden van genres en circuits, samen te werken met talrijke stakeholders en partners om zo doorstroming en ketenvorming te stimuleren, maar ook de mogelijkheid om boven particuliere belangen uit te stijgen, grotere ontwikkelingen te signaleren en vernieuwing te stimuleren (meer hierover in hfst. 3). Zo was de stichting in het verleden een eerste platform voor de Fair Practice Code en de oprichting van The Need for Legacy, en is zij nu aanjager van *Fair Power* (een reeks bijeenkomsten over opvolgingsbeleid bij topposities) en *(On)gehoorde Theaterkritiek* (een traject voor critici van kleur).

1.4 TERUGBLIK

Het "Theaterfestival" heeft als showcase van toonaangevende voorstellingen een rijke geschiedenis die teruggaat tot 1987, destijds nog een Vlaams-Nederlands festival. Vanaf 2005/2006 maakt het festival een doorstart met de oprichting van Stichting De Theaterdagen en een aangepaste naam: Nederlands Theater Festival (NTF). De Vlaamse pendant gaat als zelfstandig festival verder maar werkt tot op de dag van vandaag nauw samen met NTF voor de uitwisseling van voorstellingen en kennisdeling. Naast NTF wordt het Amsterdam Fringe Festival (AFF) opgericht, dat een alternatief vormt voor nieuwe theatermakers om op eigen kracht experimenteel werk te tonen.

In de jaren '10 verkrijgen NTF en AFF landelijke sleutelposities: aan de start van het theaterseizoen brengen beide festivals grote aantallen toeschouwers, makers en professionals op de been. NTF breidt uit met jeugdprogrammering, De Nederlandse Toneeljury (i.s.m. VSCD) en de organisatie van het Gala van het Nederlands Theater. AFF verspreidt zich over de hele stad Amsterdam met honderden voorstellingen, awards, een tournee (Best of Fringe), een talentontwikkelingsprogramma voor makers (How2Fringe)

en uitwisselingen met Fringe Festivals wereldwijd. Hoewel AFF en NTF onder dezelfde stichting residenten en op dezelfde dagen in september plaatsvinden, komen de twee festivals gaandeweg organisatorisch meer op zichzelf te staan.

In de ergste coronapandemie-jaren 2020 en 2021 hebben beide festivals het geluk dat er in september wél activiteiten mogen plaatsvinden, in combinatie van online programmering en 1,5 meter zaalbezetting. Dat vele kunstenaars, de festivalteams en overige ZZP'ers werk geboden blijft worden, blijkt heel waardevol. Zo kan een groot aantal jonge Fringe makers zichzelf goed zichtbaar blijven maken in het veld.

In 2021 vertrekken de dan zittende artistiek leider van AFF en de directeur-bestuurder van de stichting gelijktijdig. Vanaf dat najaar krijgen de twee vacante posities nieuwe invulling door respectievelijk Farnoosh Farnia en Tobias Kokkelmans. Deze gezamenlijke start biedt de kans voor toenadering tussen de twee festivals en gedeeld leiderschap. Van meet af aan wordt een intensieve samenwerking aangegaan; Farnia en Kokkelmans fungeren daarbij als elkaars klankbord en geweten voor beslissingen en nieuwe plannen. Tijdens de opening van editie 2022 houden ze een gezamenlijke 'maidenspeech' in de Kleine Komedie. Hun visie wordt vervolgens direct bekrachtigd door de veelbesproken (en online veelbekeken) Staat van het Theater-toespraak van Alida Dors, artistiek directeur van Theater Rotterdam. Het evenement is hier terug te zien: <https://vimeo.com/745508692> (de kern van de openingsspeech vindt u van 2:20 tot 5:20).

Editie 2022 en 2023 bieden Farnia en Kokkelmans de kans om veranderingen door te voeren die een basis vormen voor 2025-2028. Een greep uit de inmiddels gerealiseerde vernieuwingen:

- Een inclusiever open-call-systeem voor Fringe-makers, met meer ruimte voor autodidacte kunstenaars, culturele diversiteit en opkomende disciplines.
- Cruciale stappen richting fair pay Fringe-makers met invoering van garantiesommen (i.p.v. enkel op receptebasis spelen) en afschaffen van inschrijfgelden.
- De Best of Fringe theatertoer is aangepast naar op maat gemaakte begeleiding van makers richting voor hen geschikte festivals en podia.
- Nieuwe partnerschappen bij AFF, met accenten op samenwerking met ongebruikelijke speellocaties in alle Amsterdamse stadsdelen, landelijke en internationale festivals.
- Gedeelde programmering tussen AFF en NTF voor makers en publiek van beide festivals (zie ook 2.3).
- Start meerjarig kennistraject voor toegankelijkheid van communities met een beperking.
- Uitbreiding NTF PRO tot hét congres voor theaterprofessionals met verdrievoudiging bezoekers en focus op intergenerationele, interregionale en internationale uitwisseling.
- Start NTF INTERACTIE: verdiepend uitwisselingsprogramma voor en met toeschouwers. Daarbij vanaf 2024 *De Rode Loper*: uitwisselingstraject met 1000 MBO-studenten in Carré.
- Inclusievere programmering NTF door uitbreiding juryselecties (o.m. De Cabaret Collectie), inzet op intersectioneel diverse juryaanstellingen en uitbreiding van podiumpartners.
- Impulsen voor de uitwisseling/zichtbaarheid van Vlaamse en Nederlandse producties tijdens NTF én met theaters in het land met het project #Lage-LandenLiefde.
- Start samenwerking NPO. AVROTROS maakt i.s.m. NTF *Theater Maas*: primetime tv-programma met agenderende werking omtrent de VSCD toneelprijzen en het *Gala van het Nederlands Theater*. Met als doel: versterking zichtbaarheid en belang van het theater richting een groter landelijk publiek.
- Intern: mogelijkheid tot loondienst, betaling zzp'ers conform CAO, invoering sociaal veiligheidsprotocol, externe vertrouwenspersoon en workshops met beide teams (zie 5.1)

1.5 VOORUITBLIK: STRATEGIE 2025-2028

Vanuit onze vijf kernwaarden (genoemd in de visie) en onze behaalde resultaten in 2022 en 2023 formuleren we onze strategie voor 2025-2028:

1. **Pluriformiteit.** Programmering gericht op emancipatie van theatercircuits, genres, generaties en achtergronden. Bij AFF: een breder uitgezette 'open call' en verrassende speellocaties in alle stadsdelen. Bij NTF: verbreding speelplekken lokaal en nationaal, stimuleren Vlaams-Nederlandse uitwisseling, dichten kloof vrije/gesubsidieerde sector.
2. **Meerstemmigheid.** Intern: nauwe samenwerking leiding en teams van beide festivals. Extern: het jaarrond agenderen van beleidsthema's als 'fair power' (machtsverhoudingen, opvolgingsbeleid) en 'interregionale uitwisseling', uitbouw intersectioneel diverse jurywerking dwars door genres.
3. **Duurzaamheid.** Onze festivals zijn geen eindstation, maar aanjager. Ketenvorming en doorstroom voor makers tussen beide festivals en met lokale, landelijke en internationale partners. Bij AFF: vorming makerscommunities die elkaar blijven ondersteunen. Bij NTF: stimuleren vervolgtournees i.s.m. theaters in het land (NTF WEEKENDS). Ook ecologische duurzaamheid: kennisdeling over klimaatpositieve werking, richting 100% digitale marketing, klimaatactielijst 'Te zijn of niet te zijn'.

4. **Toegankelijkheid.** Impactprogrammering MBO-studenten en kennistrject/programmering voor en van communities met een beperking. Start eigen ticketingsysteem, waardoor directer contact met publiek. AFF: op peil houden voorstellingen ondanks stijgende kosten, ontsluiting theaterlandschap voor autodidacte makers en onder-gerepresenteerde groepen, Engelstalige events voor makers, profs en publiek. NTF: pilot *pay-what-you-can*-systeem en bredere *branding* i.s.m. NPO en AVROTROS.

5. **Gastvrijheid.** Toeschouwers en artiesten zich welkom laten voelen, is de basis van ons festivalgevoel. Ruimte voor persoonlijke aandacht, feestelijk onthaal, benaderbaarheid, directe betrokkenheid.

Nota Bene bij kernwaarde Meerstemmigheid:

Gelijkwaardigheid creëren in onze teams zodat ieder mee kan doen en denken, is een van onze belangrijkste kernwaarden. Daarom is het belangrijk dat ieder weet hoe de organisatie in elkaar steekt, wie wat beslist en hoe de budgetten worden verdeeld. Stappen zetten in fair pay zetten we voor de hele organisatie, inclusief de makers. Fouten mogen maken, hoort bij het organiseren van grote en experimentele festivals, hier nemen we gezamenlijke verantwoordelijkheid voor. Wil je écht een divers team representeren, dan is het belangrijk dat er ruimte is voor iedereen om op zijn/haar/hen manier te functioneren en te groeien. Dit alles klinkt vanzelfsprekend, maar wordt ons inziens nog te weinig uitgevoerd door organisaties.

Sinds 2021 is hard gewerkt om meerstemmigheid over de hele linie van onze organisatie te bestendigen, met resultaat. Als we in deze aanvraag spreken over inclusie, diversiteit, meerstemmigheid, toegankelijkheid en fair practice, dan is erover nagedacht hoe dit zo goed en duurzaam mogelijk te doen, omdat we zelf niet zonder deze voorwaarden willen werken. De teams van de stichting zijn zeer divers als het gaat om leeftijd, culturele achtergrond, gender, taal, neurodiversiteit en opleidingsachtergrond (AFF al langer, NTF maakt een stevige inhaalslag). Dit moet ook wel, wil je zo'n brede groep aan makers echt begrijpen en kunnen faciliteren wat iedereen nodig heeft. Echter zullen we in deze aanvraag onze teams niet in hokjes stoppen om de diversiteit ervan aan te tonen. Wel kunnen we verzekeren dat de stichting diversiteit hoog in het vaandel heeft zitten omdat we het zien als gegeven om zo goed mogelijk te kunnen functioneren in een hyperdiverse stad en samenleving.

2: PROGRAMMA 2025–2028

2.1 AMSTERDAM FRINGE FESTIVAL

Het Amsterdam Fringe Festival wordt niet gemaakt door programmeurs, maar werkt met een open call systeem. Om de diversiteit van de makers te waarborgen, zien we het als een grote verantwoordelijkheid om de open call bij een zo breed mogelijke doelgroep uit te zetten zoals partner-productiehuisen, kunstopleidingen (privaat, MBO, HBO en WO), bij zeer diverse communities waar we contacten mee onderhouden, niche makers, niet-Nederlandstalige collectieven, clubs die werken met mensen met een migratie- en vluchtachtergrond, internationale (Fringe) festivals en via de communities van inmiddels duizenden betrokken ex-Fringe makers van de afgelopen 18 jaar. Om diversiteit zo goed mogelijk te waarborgen, wordt onze selectieprocedure langs de volgende lat gelegd:

1. Diversiteit van genres. We zorgen ervoor dat alle binnengekomen genres worden geselecteerd.
2. Diversiteit van thema: welke (urgente) thema's halen makers aan en kunnen we deze clusteren?
3. Diversiteit van makers: leeftijd, opleidingsachtergrond, autodidacte artiesten zonder opleiding of doorstromend vanuit hele andere opleidingen.
4. Artistieke kwaliteit. Hoewel belangrijk, mag deze niet leidend zijn in het selectieproces. Anders sluiten we experiment, lef en out-of-the-box-denken uit en krijgen makers die minder ver zijn in hun signatuur (óf makers die niet zo goed zijn in het schrijven van projectplannen) onvoldoende kans.
5. Productionele haalbaarheid.
6. Financiële haalbaarheid (met name als het gaat om internationale makers).
7. Kijkend naar de makers: welke van hen kunnen Fringe écht goed gebruiken om een stap in hun carrière te zetten? Het gaat hier met name over makers die niet al een sterk netwerk hebben en die het festival, de How2Fringe workshops én de Fringe community heel goed kunnen gebruiken.
8. Tot slot maken we de selectie gebaseerd op de boog van het festival: wat is het totaalplaatje van deze voorstellingen als we ze op één festival programmeren? Welk verhaal vertelt Fringe hiermee? Welke ingestuurde thema's zijn zó urgent dat er dit jaar echt een podium aan gegeven moet worden?

Dit zorgt ervoor dat de urgentie van de thema's door de makers zelf wordt bepaald. Ook komen er experimentele genre-crossovers en werkwijzen bovendien die een programmeur van een podium/festival in eerste instantie niet snel een podium zou bieden.

Voorbeelden hiervan: storytelling gemixt met circus van Danni Cullen, een voorstelling voor kippen door Anne Hofstra en drag lipsync therapievoorstellingen van Indie Nile. Na Fringe worden deze makers veelvuldig doorgeboekt door theaters (o.m. Kikker, Bellevue, Bijlmer Parktheater, LUX, theater aan de Rijn, Korzo), festivals (o.m. Oerol, Explore the North, Hoogte80, What You See, Boulevard) en andere podia (Melkweg, café 't Mandje, FLOOR/HvA, WORM). AFF vervult een belangrijke rol in het podiumkunstenlandschap doordat het belangrijke thema's agendeert, nieuwe makers en genres introduceert en actief inzet op doorstroom. Denk hierbij aan het creëren van een queer platform waarin makers niet alleen voorstellingen spelen, maar ook thema's bespreekbaar maken. Hetzelfde geldt voor verhalen van mensen met een vluchtverleden.

Bij AFF is de voertaal Engels; binnen de communicatie met de makers, bij de publieksevents zoals de opening en Awardshow, bij alle workshops. Dit doen we om niet direct een groep makers, profs én publiek uit te sluiten die de Nederlandse taal (nog) niet machtig is. Uiteraard worden de Nederlandsprekenden geholpen als ze zich minder goed in het Engels kunnen uiten, maar ervaring leert ons dat dat nauwelijks nodig is.

2.1.1 PROGRAMMERING

Na het sluiten van de open call in februari, leest de selectiecommissie alle aanvragen en selecteert 55 voorstellingen. De aanvragen zijn in de afgelopen jaren meer dan verdubbeld. Tot en met 2021 lag het aantal aanmeldingen jaarlijks rond de 220, in 2023 waren het er 430. Dit laat zien dat de urgentie van makers om een podium te vinden groot is en AFF als schakel om de professionele podiumkunsten te betreden erg belangrijk is. Daarnaast is AFF erin geslaagd om door haar nieuwe discours en werkwijze - vanuit meerstemmigheid en pluriformiteit - een brede groep aan makers aan te spreken. Het aantal makers met een biculturele achtergrond en internationale makers is sterk gestegen, evenals (voor Fringe) relatief nieuwe genres als storytelling, spoken word en sociaal artistiek werk. Kwamen er in 2021 acht aanvragen binnen voor storytelling, in 2023 waren dat er 43.

Zoals hierboven omschreven, wordt er geselecteerd op diverse artistieke paktijken van makers. De commissieleden houden elkaar scherp om niet te selecteren op persoonlijke smaak of herkenbaarheid. Omdat de binnengekomen aanvragen zó divers zijn in hun vorm, stelt de artistiek leider ieder jaar een commissie samen met kennis van diverse genres en netwerken. Mensen die zich kunnen vinden in het selectieproces van AFF om buiten hun persoonlijke voorkeur te handelen. In 2024 bestaat de commissie uit:

- Farnoosh Farnia, artistiek leider AFF, kennis van de genres storytelling, spoken word, fysiek theater/mime en muziek cross-overs. Geeft les op diverse hbo-theateropleidingen.
- Loulou Sjerps, voormalig artistiek leider CC Amstel, nu zelfstandige. Brede kennis van circus, dans en sociaal artistiek werk.
- Willem van Rossum, creatief producent AFF. Kent de geschiedenis van AFF en haar makers goed. Veel kennis over productionele haalbaarheid. Netwerk: performancekunst en mbo-kunstopleidingen.
- Charlien Adriaenssens, artistiek directeur WORM. Brede kennis van performance kunst, multimedia en beeldend werk.

AFF biedt kansen aan nieuwe, afgestudeerde en veelal autodidacte makers. Hiermee representeert het festival verschillende perspectieven uit de samenleving. De makers agenderen waar ze het over willen hebben, waar ze de noodzaak toe voelen. Wij leggen ons oor bij hen te luisteren en geven hun een platform. AFF is er met name voor makers die geen structurele subsidies ontvangen, die nog geen structuur hebben in hun werkpraktijk. Vanuit solidariteit en meerstemmigheid omarmt het Fringe team de veelvormigheid van de podiumkunsten. AFF staat open voor alle podiumkunstengenres, maar programmeert over het algemeen geen stand-up comedy en live concerten (tenzij de maker hierin het experiment opzoekt).

AFF trekt een veelal jong (18-45 jaar) en meertalig publiek. Wij dagen hen uit om net als de maker, het experiment aan te gaan, open te staan voor het ongewisse en niet enkel voor dingen te gaan die ze al kennen.

2.1.2 TALENTONTWIKKELING

Naast haar taak om een festival te produceren, ziet het AFF-team het ook als haar primaire doel om een community te creëren waar makers zich gezien, gehoord en gedragen voelen. Breng inspirerende makers in een veilige setting samen en ze gaan hun horizon verbreden en nieuwe thema's agenderen. Van maart t/m september brengen we een zeer diverse groep van 55 makers/gezelschappen samen op een manier waarop de stemmen naast elkaar mogen bestaan en zij hun netwerk, kennis en menskracht met elkaar kunnen delen, ook na het festival. De impact hiervan is groot. Omdat deze lastig in cijfers is uit te drukken, vindt u in de bijlage een aantal quotes van Fringe-makers en wat de community voor hen heeft betekend.

In de periode maart t/m september krijgen alle geselecteerde makers begeleiding van het AFF-team én professionals (bv marketeers, recensenten, vormgevers, social media experts, fondsenmedewerkers) om hun werkpraktijk te professionaliseren en goed

voorbereid het festival in te gaan. Vanaf september worden de Best Of Fringe winnaars actief gekoppeld aan festivals, podia en productiehuizen. Het idee is dat zij AFF niet zien als eindpunt van hun voorstelling, maar het festival ervaren als startpunt van hun (verstevigde) professionele carrière. De Fringe community waar de makers vanaf maart in terechtkomen, zorgt ervoor dat zij elkaar kunnen vragen om hulp, met elkaar technici en andere krachten delen, elkaar uitnodigen voor try-outs en feedbacksessies en gezamenlijke fondsenwerving doen. Naast de How2Fringe workshops zien deze makers elkaar bij Fringe-borrels, try-outs en is er een zeer actieve whatsapp communitygroep.

In 2023 bestond AFF 18 jaar. Dit feestelijke moment hebben we aangegrepen om in 2024 onze methodiek onder de loep te nemen, te verbeteren en te delen met alle partners. Via een bijdrage van het Fonds voor Cultuurparticipatie kunnen we reflecteren op de methodiek en deze doorontwikkelen, vanuit de gedachte dat we een krachtige werkwijze hebben om nieuwe stemmen de ruimte te geven, en die we graag delen met partners. Op het moment van het schrijven van deze aanvraag zit het AFF-team midden in deze methodiekontwikkeling, die op het festival in 2024 gepresenteerd zal worden. De basis van ons traject is echter onveranderlijk.

Deze bestaat uit 5 How2Fringe (H2F) workshops waarin ons team samen met gastdocenten en de makers een thema induikt. Iedere workshop bestaat uit plenaire inspiratiesessies en speeddates met mensen uit het veld.

- H2F workshop #1: kennismaking AFF, theatersector en festivalwereld. Speeddaten met diverse afdelingen van Fringe: productie, financieel, artistiek, marketing, ticketing, Arts Industry Office (hulploket voor professionals en internationale gasten).
- H2F workshop #2: Zakelijk (oa begrotingen leren maken). Speeddaten met fondsm medewerkers van o.a. AFK, Janivo, Amarte, Cultuurfonds en Voordekunst om vervolgens subsidieaanvragen te schrijven en aan crowdfunding te doen.
- H2F workshop #3: Marketing van A tot Z. Wat kun je als maker doen aan marketing, wat zijn de tools en waar dienen ze voor? Speeddates met diverse marketing professionals die de campagnebeelden, pr-teksten en de zichtbaarheid/vindbaarheid van de makers bespreken.
- H2F workshop #4: Netwerken. Welke netwerken kun je aanboren als maker en hoe benader je profs? Speeddates met recensenten, festivalprogrammeurs, productiehuizen, theaterdirecteuren.
- H2F workshop #5: Social media. Hoe dit in te zetten voor je voorstelling en voor jezelf als maker? Speeddates met diverse social media experts.

Vanaf 2025 willen we in samenwerking met een aantal partnerinstellingen waaronder Oerol, Over 't IJ, SoAP, Gaudeamus, Schweigman& en Strandlab Almere een zesde H2F workshop toevoegen:

- H2F workshop #6: werken op locatie: hoe maak je locatietheater en wat is de meerwaarde? Wat zijn de tools om locatietheater te maken? Deze workshop is ontstaan vanuit de wens van veel Fringe makers om niet in een blackbox-theater te staan maar de locatie als uitgangspunt te nemen. Bovenstaande partners voelen deze noodzaak ook bij makers, waardoor we zullen samenwerken om makers betere trajecten te kunnen bieden om werk op locatie te maken.

2.1.3. DOORSTROOM

Vanuit de overtuiging dat meer festivals en podia ruimte moeten creëren voor up-and-coming kunstenaars en verhalen, maakt het AFF-team zich sterk om de makers na het festival actief te koppelen aan programmeurs, zodat zij worden doorgeboekt. Iedere Fringe maker die dat wil, kan een vervolgggesprek met de artistiek leider aanvragen om doorstroomkansen te onderzoeken. Zij koppelt hen actief aan bij hen passende podia en festivals in Nederland en buitenland, waaronder vele andere Fringe festivals. Jaarlijks worden er zeker 35 van de 55 voorstellingen meerdermalen doorgeboekt door grotere en kleine podia, festivals, clubs, cafés en internationale events.

Ieder jaar winnen vier makers de Fringe Awards. Het gaat om drie Best of Fringe Awards en één International Bursary Award (een productiebudget om te spelen op een internationaal Fringe festival naar keuze). Deze winnaars worden gekoppeld aan productiehuizen, programmeurs, festivals en worden vanuit het AFF-team productioneel en financieel ondersteund in het spelen van hun voorstelling gedurende één seizoen. De boeker betaalt de garantiesommen, en Fringe helpt waar nodig mee in de reiskosten, vervoer decor, marketing en inzetten van een technicus, omdat deze makers over het algemeen nog geen vast team hebben waar zij mee werken en toeren. Op deze manier leren de makers wat er komt kijken bij een toer en het vormen van een gezelschap/collectief. Voorbeelden van makers van de afgelopen jaren zijn Indie Nile (oa gespeeld op Hollywood Fringe), Ritzah Statia (getoerd langs div theaters in NL) en Betal Ozay (oa gespeeld op Oerol en div theaters in Turkije en Duitsland).

2.2 NEDERLANDS THEATER FESTIVAL

2.2.1 JURY-BASED PROGRAMMING

NTF heeft een duidelijk uitgangspunt: het toont de mooiste (meest indrukwekkende, impactvolle) voorstellingen van het afgelopen theaterseizoen. Daarmee markeert het een feestelijke start van het nieuwe seizoen, bereikt het jaarlijks een groot en breed publiek (en opvallend jong - zie 4.1), biedt het gegarandeerde kwaliteit, vermindering van keuzestress – toonaangevende voorstellingen compact bij elkaar – en de kans om gemiste hoogtepunten alsnog te zien. Deze programmering is gebaseerd op zorgvuldige juryselecties. Het theaterlandschap ontwikkelt zich voortdurend; daarom is het een belangrijke taak van NTF om deze jurywerking voortdurend te toetsen, te verbeteren en transparant te houden. Dit doen wij in samenspraak met de juryleden zelf, in uitwisseling met het veld (in discussies tijdens NTF PRO of via artikelen in theaterkrant magazine) en onze mede-juryorganisatoren, waaronder onze belangrijke partner VSCD (eigenaar van meerdere jury's en prijzen).

Momenteel vormen zeven onafhankelijke jury's onze programmering: **1) De Nederlandse Toneeljury; 2) De jury van Het TheaterFestival Vlaanderen (uitwisseling van selecties met Toneeljury); 3) De VSCD Jeugdtheaterjury; 4) De Jury van de BNG Bank Theaterprijs; 5) De jury van de VSCD Mime/Performance Prijs; 6) De Wijkjury (i.s.m. Female Economy; elk jaar een wijkjury uit een andere stad in het land); 7) De commissie van de Cabaret Collectie (begeleid door NTF en De Kleine Komedie). Samen leggen zij het fundament voor een programmering van **Nederlands toneel en theater, Vlaams theater, jeugdtheater** (voorheen genaamd NTF JONG), **nieuwe makers, mime, performance** en **cabaret**.**

Een viertal jury's (1, 2, 3 en 4) is sinds jaar en dag verbonden aan de NTF-programmering; twee (5 en 6) zijn toegevoegd in de afgelopen twee jaar; één (7) bestaat sinds 2023. Deze vernieuwing van het gehele jurypalet pakt goed uit: ze draagt bij aan meerstemmigheid en bredere representatie, onze kernwaarde 'pluriformiteit'. NTF streeft naar een inclusievere bundeling van theatergenres waarmee het steeds bredere doelgroepen weet te bereiken (in meer theaters, daarover meer in Hfst. 3). Zo heeft de Nederlandse Toneeljury expliciet de opdracht om zowel naar de gesubsidieerde als naar de vrije theatersector te kijken.

Hoeksteen van de NTF-programmering is de selectie van de Nederlandse Toneeljury, met als huidige leden Abdelkader Benali (voorzitter), Rehana Ganga, Peter Hendriks, Dianne Zuidema, Marjorie Boston, Bram Jacobs, Han van Wieringen, Tommie van Eck en Patricia Lim. Zij blijven maximaal 4 seizoenen aan; doorgaans vertrekt en start jaarlijks een klein aantal. Nieuwe juryleden worden benoemd door de directies van NTF en VSCD. De statuten van de Toneeljury

en meer info over de andere jury's is te vinden op <https://tf.nl/jurys/>.

Intersectionele diversiteit (op vlak van gender, achtergrond, kijkgeschiedenis, vakgebied en regionale spreiding) is sinds 2021 de standaard voor de Nederlandse Toneeljury, en daarmee ook een maatstaf waar de andere jury's naartoe werken. Deze intersectionaliteit heeft direct weerslag op de selecties: ze zijn de laatste jaren aantoonbaar inclusiever geworden (denk aan titels als *Jihad van Liefde*, *The Story of Travis*, *DARKMATTER*, *Ik zeg toch Sorry*, *Winter/21/J.* of *De Gliphoeve*). Met deze maatstaf is ook het besluitvormingsproces ingrijpend veranderd: er wordt niet meer uitgegaan van één uniform kwaliteitsbegrip, maar van een veelheid aan kwaliteiten en kijkgeschiedenissen. Zo is het intersubjectieve eindoordeel niet meer: 'wat zijn unaniem de beste voorstellingen?' maar gebaseerd op argumentatie over 'welke hebben écht verschil en impact gemaakt?'

Vanaf 2025 zal, in samenwerking met MusicalMakers, een onafhankelijke Muziektheaterjury (en dito prijs) aan het palet worden toegevoegd. Deze richt zich op origineel Nederlands muziektheater in de breedste zin: van musical tot theatrale concerten, van nieuwe opera tot muzikale performance, van vrije tot gesubsidieerde sector. De vakjury heeft speciale expertise op muzikaal vlak en haalt daarmee kennis in huis die in andere jury's ondervertegenwoordigd is.

2.2.2 AANJAGEN VAN ONTWIKKELING EN EMANCIPATIE IN DE THEATERSECTOR

NTF blikt niet alleen terug op het vorige seizoen; het kijkt juist ook naar de toekomst. Welke onderwerpen in het theaterveld en de samenleving verdienen verdieping? Welke ontwikkelingen zijn gaande of gewenst? NTF geeft impuls aan de ontwikkeling en mondigheid van toeschouwers (*NTF INTERACTIE*) én professionals (*NTF PRO*, *De Staat van het Theater*, *Het Gala van het Nederlands Theater*). Uitwisseling tussen generaties, achtergronden en vakgebieden staat daarbij centraal.

NTF INTERACTIE

NTF presenteerde altijd al contextprogramma's voor publiek, gericht op spreektijd voor makers. Afgelopen twee edities is het perspectief sterk gekanteld richting de toeschouwers: wat hebben zij gezien, welke raakvlakken zijn er met hun levens en wat kunnen zij elkaar en de makers daarover vertellen? Voor directeur Tobias Kokkelmans is 'de taal van de toeschouwer' en publieksinteractie een absolute must. Met collega-instellingen en *artist educators* ontwikkelde hij formats die inmiddels goed ingebed zijn bij NTF:

- *NTF Talkshow*: een gevarieerd programma plaats waarin makers in de selecties van NTF én AFF geïnterviewd worden en het gesprek aangaan met de toeschouwers.

- *Het Laatste Woord*: toeschouwers gaan met een moderator en elkaar (zonder de maker erbij) in gesprek over een voorstelling. Wat hebben ze gezien en wat is hun eigen wereldbeeld?
- *Special Guests*: een gevierde buitenlandse gast gaat in gesprek met het aanwezige publiek, zoals Dennis Kelly (auteur *Girls and Boys*, 2022) en Mohamed El Bachiri (auteur *Jihad van liefde*, 2023).
- *NTF de Podcast*: makers en festivalgangers delen hun inzichten en theaterpassies. Deze reeks had een pilot in 2022 en werd verder ontwikkeld in 2023 (zie: <https://sptfy.com/PSmJ>)
- *De Rode Loper*: een impactprogramma voor 1000 MBO-studenten i.s.m. Carré. Voorstellingsbezoek en intensief workshoptraject op scholen rondom belevingswereld en toekomstvisie van de studenten.

Wat deze formats opleveren, is dat toeschouwers serieuze gesprekspartners worden; voor de sector maar ook voor elkaar. In eigen, niet opgelegde taal weten ze de impact van theatervoorstellingen vaak haarfijn te benoemen en elkaar ook te inspireren. Ook tonen hun persoonlijke verhalen aan dat een zaal vol bezoekers in feite een wereld aan perspectieven is, waarin iedereen zich in het donker even tot één thema mag verhouden.

NTF PRO

Aan de start van NTF vindt NTF PRO plaats, dat inmiddels uitgegroeid is tot hét landelijke congres voor theaterprofessionals, dwars door generaties en vakgebieden. De afgelopen edities is NTF PRO flink gegroeid: van 300 deelnemers in 2021 naar 986 in 2023. Met workshops, presentaties, panels en discussies over prangende onderwerpen, richt NTF PRO zich op de overdracht van vak- en ambachtelijke kennis voor een brede waaier aan acteurs, makers, producenten, directies, medewerkers achter de schermen, critici enzovoorts. Hoofddoel is een reflectie op werkpraktijken en een springplank bieden voor nieuwe initiatieven die structureel verankerd kunnen raken binnen het veld. Editie 2023 geeft een goed beeld van het soort onderwerpen dat dan de revue passeert; zie www.ntfpro.nl

NTF PRO 2023 (Nichon Glerum)

NTF PRO werkt nu en in de komende jaren met drie vormen van uitwisseling:

1. *Intergenerationeel*: het dichten van de huidige generatiekloof, waarbij jonge en gevestigde professionals met veel aandacht aan elkaar gekoppeld worden.
2. *Interregionaal*: gelijkwaardigere kennisdeling tussen Randstad en het 'randland'. Na focusdagen in Groningen, Middelburg en Heerlen, organiseren we vanaf 2025 jaarlijks een 'Landelijke Residentiedag'. Ook krijgt NTF PRO spinoffs tijdens NTF WEEKENDS in het land (zie 2.2.3)
3. *Internationaal*: actieve kennisdeling met het buitenland en gezaghebbende sprekers tijdens 'The State of The World' i.s.m. De Balie (Pussy Riot in '22; Filmfestival Cannes-laureaat Sahra Mani in '23).

We vinden het belangrijk dat de uitwisseling 'horizontaal' plaatsvindt. Dat wil zeggen: dwars door vakgebieden en generaties, wars van gebruikelijke hiërarchieën. Ons programma wordt gemaakt voor én met een brede doelgroep, onder wie ook theaterstudenten (MBO, HBO en WO, zie 3.2), technici, kassamedewerkers, directeuren en andere vakgenoten. Van ZZP'ers tot vaste medewerkers, van oude rotten tot net-om-de-hoek kijkers. Sinds afgelopen jaar bezochten meerdere culturele instellingen NTF PRO met een dwarsdoorsnede van hun team. Heel wat onderdelen zijn bewust Engelstalig; daarmee wordt ons bereik inclusiever voor niet-Nederlands spreken.

Organisatie en eindverantwoordelijkheid ligt bij NTF, maar het PRO-programma komt tot stand in overleg en jaarlijks wisselende samenwerking met (branche) verenigingen als NAPK, ACT Acteursbelangen, Kunsten'92, VSCD, Ensemble Nieuwe Theaterwerkers of Platform Aanvang. En tal van organisaties zoals The Need for Legacy, Theaterkrant, ITA, Schuur, Parkstad Limburg Theaters etcetera. Bij elk te organiseren programmaonderdeel wordt goed gekeken naar inbedding: welke ontwikkelingen gingen aan dit onderwerp vooraf, wat is er nodig om het verder te brengen en wat is de mogelijke follow-up ná het festival?

STAAT VAN HET THEATER, JEUGDTHEATERGALA & GALA VAN HET NEDERLANDS THEATER

NTF opent met *De Staat van het Theater* (onderdeel van NTF PRO), een toespraak van iemand uit het Nederlandse theaterveld die traditiegetrouw altijd veel losmaakt. De afgelopen edities is ingezet op een persoonlijke plaatsbepaling en toekomstvisie die aansprekend is voor de gehele sector (2022: Alida Dors; 2023; Eric de Vroedt). De komende jaren wordt deze lijn voortgezet. Een spreker (m/v/x) hoeft niet altijd een toppositie in te nemen, ook zal er ruimte zijn voor sprekers die vanuit gemarginaliseerde posities een sterke maatschappelijke visie voor het theaterlandschap koesteren.

NTF sluit altijd af met het *Jeugdtheatergala* (in de middag, georganiseerd door Theater de Krakeling) en het *Gala van het Nederlands Theater* (in de avond, georganiseerd door NTF) waar de belangrijkste theaterprijzen van het land worden uitgereikt. AVROTROS zendt de dag erna een special van het *Gala* (de avond-editie) uit, met geïnterviewde winnaars en een agenderende vooruitblik rondom prijswinnende voorstellingen. Belangrijk is dat het Gala zich blijft ontwikkelen en meebewegen met de tijd: wie krijgt erkenning, wie (nog) niet? Zo is NTF mede-aanjager richting de VSCD om haar toneelprijzen vanaf 2024 gender inclusief te maken. Verder wordt ruimte gegeven aan initiatieven om nieuwe of andersoortige prijzen te ontwikkelen. Een concreet voorbeeld is een aanstaande *Ontwerpersprijs*, een breed gedragen ontwerpersinitiatief van Actie Onbekend.

2.2.3. KETENVORMING/DOORSTROOM

NTF wil geen 'laatste halte' zijn, maar juist impulsen geven. Het jurylabel 'geselecteerd tijdens het Nederlands Theater Festival' wordt al veelvuldig gebruikt door gezelschappen en speelt vaak een rol in overwegingen om vervolgtournees in te plannen, ná het festival. Deze duurzame ontwikkeling juichen we niet alleen toe – meer dan eens blijkt bij een dernière van een hitvoorstelling dat het bezoekerspotentieel nog lang niet bereikt is – maar zullen we de komende jaren ook op twee manieren actief verder stimuleren:

1. Vanaf 2025 starten we tijdens het seizoen NTF WEEKENDS in het land, een samenwerking met Theater Rotterdam en Parkstad Limburg Theaters (Heerlen). Beide theaters programmeren een weekend met een keuze uit NTF-jurygeselecteerde voorstellingen, speciale NTF PRO satellite meetings en programmaonderdelen met een lokale actualiteit. Zodoende bieden we extra speelkansen voor de betreffende gezelschappen en kunnen we makers en theaterorganisaties (lokaal en landelijk) verder met elkaar in contact brengen rondom belangrijke thema's en onderwerpen.
2. De uitwisseling tussen Vlaamse en Nederlandse voorstellingen tijdens NTF en het TheaterFestival Vlaanderen wint aan belangstelling. Met de campagne #LageLandenLiefde (eerste editie in 2023) werken beide festivals samen met theaters en brancheorganisaties aan weerszijden van de landsgrenzen, om voor makers speelkansen over de grens te laten groeien, juist ook na afloop van de festivals. Voor programmeurs worden bezoekersprogramma's georganiseerd: voorstellingsbezoek, pitches en speeddates met Vlaamse/Nederlandse makers. Met overheden blijven we het gesprek voeren over hoe programmeurs in het land geholpen kunnen worden om de risico's voor deze doorgaans financieel kostbaardere voorstellingen beter op te vangen.

Ook werkt NTF aan betere ketenvorming binnen de netwerken van theaterprofessionals:

1. In navolging van drie NTF PRO-focusdagen in Groningen, Zeeland en Limburg (2023) start NTF een jaarlijkse *Landelijke Residentiedag*, telkens in een andere stad, gericht op makers en organisaties uit het hele land. Driedelige doelstelling: 1) kennisuitwisseling over lokale praktijken, 2) bevordering interregionale samenwerking, 3) bouwen aan een landelijk speel- en residentiecircuit die makers ruimte biedt om artistiek onderzoek uit te voeren.
2. *Scene Change*: een in 2022 gestart jaarlijks uitwisselingsprogramma voor makers uit NL, het VK en België, i.s.m. TheaterFestival Vlaanderen en Battersea Arts Centre (Londen). Festivalbezoek in deze drie landen wordt gekoppeld aan workshops en discussieprogramma's. Tweeledige doelstelling: kennisuitwisseling over artistiek discours en aanjagen van een internationaal netwerk voor makers.
3. *(On)Gehoorde Theaterkritiek*: een workshoptraject tijdens NTF voor critici van kleur, een initiatief van NTF en Theaterkrant i.s.m. The Need for Legacy. Driedelige doelstelling: agency/netwerkopbouw voor deze ondergerepresenteerde groep binnen de theaterkritiek, begeleiding bij het schrijven door *peer experts* en aansluiting bij Theaterkrant of andere media.

2.3 AMSTERDAM FRINGE FESTIVAL & NEDERLANDS THEATER FESTIVAL GEZAMENLIJK

Vanuit de behoefte om intergenerationele dialoog te bevorderen en schotten weg te nemen, vinden AFF en NTF het belangrijk dat makers en bezoekers van beide festivals kennis met elkaar maken. Om die toegankelijkheid te bevorderen, wordt een reeks formats en trajecten de komende jaren verder ontwikkeld:

- De Late Night Bar. Tijdens de festivalavonden bouwen AFF en NTF de kleine ondergrondse zaal van Theater Bellevue om tot een Late Night Bar. Artiesten van beide festivals – dus van up-and-coming tot gevierd en gevestigd – treden hier op tijdens een reeks korte, verrassende en prettig bizarre variété acts. De host en de DJ creëren een ongedwongen sfeer waarin bezoekers en makers, crew en vrijwilligers met elkaar in gesprek raken en de festivaldag van zich af dansen.
- Fringe x NTF PRO: Fringe makers krijgen carte blanche en budget om een programma te ontwikkelen voor NTF PRO. Zodoende 'hacken' zij het programma en komen nieuwe en gevestigde profs met elkaar in contact via workshops over relevante thema's, zoals inclusief klimaatactivisme (2023).
- Fringe makers treden op tijdens de Talkshow van NTF.
- Fringe makers doen mee aan *Scene Change*, het internationale uitwisselingstraject van NTF.

- NTF en AFF stemmen hun landelijke en internationale netwerken op elkaar af en bevorderen zo de ketengedachte. Dit is duidelijk bij het grote aantal makers dat eerst bij AFF hoge ogen gooide, en vervolgens door de diverse jury's van NTF werd opgemerkt. Denk bijvoorbeeld aan Circus Treurder, Cherish Menzo, Rikkert van Huisstede / Boys won't be boys, Jip Smit en Ritzah Statia.
- Een gedeeld en duurzaam toegankelijkheids-traject. AFF en NTF zijn samen aanjager in een kennistragect omtrent het betrekken van communities (artiesten en bezoekers) met een mentale en/of fysieke beperking. Daarbij leggen we ons toe op neurodiversiteit en doven/slechthorenden. Dit doen we via concrete samenwerkingen met twee partnertheaters in Amsterdam: De Brakke Grond en de Kleine Komodie. Het uitgangspunt is een meerjarige samenwerking waarin stapsgewijs toegewerkt wordt naar een grotere toegankelijkheid voor deze communities: 1) *assessments* door experts; 2) (her)ontwikkeling in samenspraak met een specifieke makerscommunity; 3) *pilots* van evenementen met specifieke makers- en toeschouwerscommunities. Opgedane kennis (*fails* en doorbraken) wordt openhartig gedeeld met het bredere theaterveld tijdens NTF PRO.
- Met Theater Frascati agenderen we sociaal-artistiek werk d.m.v. discussieprogramma's in NTF PRO.
- In het nieuwe kunstenplan streven AFF en NTF naar een eigen, gedeeld kaartverkoopsysteem. Op die manier kunnen we voorstellingsroutes samenstellen en bezoekers de mogelijkheid bieden om combinaties te maken tussen de programma's van beide festivals.

3: POSITIONERING, VERANKERING EN PARTNERSCHAPPEN

Zoals genoemd in ons profiel (1.3) kunnen AFF en NTF door hun unieke wijze van programmering (waar geen programmeurs aan te pas komen) boven particuliere belangen uitstijgen, grotere ontwikkelingen signaleren en ketenvorming stimuleren. Cruciaal daarbij is samenwerking met talrijke stakeholders en partners. Die krijgt vorm door een brede worteling in Amsterdam, van waaruit allerlei vertakkingen reiken naar heel Nederland en zelfs ver daarbuiten. Deze netwerken staan niet los, maar versterken elkaar. In dit hoofdstuk bieden we een globaal overzicht.

3.1 LOKAAL: VERANKERD EN VOOR ANKER IN AMSTERDAM

Het mooie aan een festival is dat het niet bestaat uit bakstenen en daardoor kan bewegen. Door ons jarenlange nomadenbestaan door heel Amsterdam, hebben we een groot netwerk gebouwd van bijzondere locatiepartners. Van de grote zaal in ITA tot de felgekleurde vissersboten van Rederij Lampedusa. Van het pluche in de Meervaart tot Treehouse NDSM. We representeren alle stadsdelen: zij zijn ons podium, haar verhalen de onze. Zo willen we Amsterdam mee op de kaart blijven zetten als stad van vernieuwing, experiment en diversiteit in de kunsten. Het publiek nemen we mee naar vertrouwde én verrassende locaties.

AFF is zichtbaar op zo'n 30 Amsterdamse locaties. Sinds 2022 maakt het festival een beweging van uit het centrum naar de buitenwijken. Want daar zijn de meest spannende locaties. Mede door gentrificatie bevinden de meeste makers zich in de buitenwijken waar zij hun werkplekken en netwerk hebben. Door samen te werken met locatiepartners (Fringe x Meervaart en Fringe x Bijlmer Parktheater) mixen we onze makers en bezoekers. In '22 en '23 lag onze focus op uitbreiding in Amsterdam Noord en Nieuw-West, vanaf '24 wordt dat Zuid-Oost. Hiermee spelen we in op de wensen van makers (zeker 45% heeft binding met deze stad), om meer locatiewerk te maken en dichter bij diverse communities te zijn. Voor Fringe is dit een fantastische ontwikkeling, omdat we hiermee teruggaan naar onze kern: de hele stad inzetten als speelplek en een stem geven aan de diversiteit van de stad.

AFF werkt met een aantal vaste locatiepartners samen, die speelplekken bieden aan makers tijdens het festival. De partners, verdeeld over alle Amsterdamse stadsdelen, zijn: Pilek, Treehouse NDSM, Tolhuistuin, Likeminds Noord, Salon de IJzerstaven, De Roode Bioscoop, Cultuurhuis de Vlucht, Podium Mozaïek, theater de Meervaart, Vrij Paleis, theater Frascati, De Brakke Grond, Perdu, Rederij Lampedusa, Mezrab, Nowhere, Plein Theater, Tempel, CC

LEGENDA: 1. DOOR OPEN SPACE 2. Audelà 3. Pilek 4. Treehouse NDSM 5. Tolhuistuin – tuin 6. Likeminds Noord 7. Vrij Paleis 8. Brakke Grond 9. Frascati 10. Perdu 11. Salon de IJzerstaven 12. De Roode Bioscoop 13. Theater Bellevue 14. Studio Bartels 15. Mediamatic 16. Rederij Lampedusa 17. Mezrab 18. Tempel 19. CC Amstel 20. Plein Theater 21. Nowhere 22. Bijlmer Parktheater 23. Cultuurhuis De Vlucht 24. Podium Mozaïek 25. DeLaMar West 26. De School 27. Meervaart Theater 28. ITA 29. De Balie 30. De Krakeling 31. De Kleine Komodie 32. MACA

Amstel en het Bijlmer Parktheater. Ieder jaar komen hier nog ongeveer 10 bijzondere locaties bij, die geen vaste partner zijn, maar waar we mee samenwerken omdat zij goed passen bij een bepaalde voorstelling. Het gaat hier om o.a. loodsen, cafés, daken, parken, broedplaatsen etc. Voorbeelden hiervan uit de afgelopen jaren zijn: Café 't Mandje (oudste gaybar van A'dam), op het dak van kantoorgebouw Spaces, DOOR OPEN SPACE (loods), De School en Radion (nachtclubs) en een aantal leegstaande kerken.

NTF is een indoor theaterfestival, aangevuld met een jaarlijkse locatievoorstelling. Het festival strijkt neer in 11 gerenommeerde theaters, dwars door Amsterdam. NTF werkt van oudsher samen met ITA, De Krakeling, Theater Bellevue, De Brakke Grond en Frascati. Nieuw zijn structurele samenwerkingen met (en dus meer speelbeurten in) De Kleine Komedie, DeLaMar, Carré, De Meervaart, Podium Mozaïek en Bijlmer Parktheater – breed vertakt over de stad – zodat NTF het theater in al haar diversiteit kan vieren. Elk van deze podia heeft een eigen geschiedenis met eigen doelgroepen en genreprofielen. NTF vormt een van de schaarse momenten in het jaar dat deze theaters met elkaar in verbinding staan. Het rijke palet aan zalen stelt ons in staat om passend publiek bij onze diverse genres te vinden, maar ook ontschotting tussen genres en kruisbestuiving tussen publieksgroepen te veroorzaken. NTF blijkt een ideale opstap over andermans drempel. Goede voorbeelden zijn uitverkochte zalen van muziektheatergroep Circus Treurdier in cabarettempel De Kleine Komedie, of de grote toeloop naar het Bijlmerparktheater van zowel lokaal als niet-lokaal publiek. Met elk van deze theaters hebben we inhoudelijk overleg over de programmering: wat zou goed passen, hoe wil een specifiek theaterpubliek verrast of uitgedaagd worden?

3.2 NATIONAAL: VERANTWOORDELIJKHEID VOOR LANDELIJK BESTEL, RELATIES MET MAATSCHAPPELIJKE ORGANISATIES

Naast onze brede lokale zichtbaarheid bouwen we voortdurend bruggen naar de rest van het land, óók naar organisaties buiten de culturele sector. We hebben immers een landelijke taak ten aanzien van zichtbaarheid en promotie van theater uit én richting het hele land. Ketenvorming is het sleutelwoord bij de landelijke partnerschappen die we aangaan:

- ten aanzien van talentontwikkeling: uitwisselen van kennis, doorstroom genereren van makers en workshops op elkaar afstemmen om makers een langere ontwikkelingslijn te bieden. AFF legt daarmee links tussen landelijke partners (o.a. Gaudeamus Muziekweek, Oerol, What you See Festival, WORM, en Het Huis Utrecht) en Amsterdamse partners (Poetry Circle, Nowhere, DEGASTEN, Likeminds, RIGHTABOUTNOWINC., Mezrab, Frascati, Over het IJ, Paradiso Melkweg, Productiehuis, Bijlmer Parktheater, Meervaart, ICK).
 - binnen de open call coalitie tussen AFF, Café Theaterfestival en Delft Fringe Festival. Sinds 2022 zijn deze drie festivals het gesprek gestart, vanuit de behoefte gezamenlijk meer te kunnen betekenen voor een nieuwe generatie podiumkunstenaars in Nederland. Zij delen kennis en ervaring en onderzoeken op welke wijze ze op strategisch niveau (meer) voor de makers kunnen betekenen.
 - landelijke tournees AFF-voorstellingen met de Best of Fringe Award. Tot 2022 wonnen drie AFF-gezelschappen/makers een theatertoer langs 5 Nederlandse podia, de International winnaar kreeg speelbeurten op een internationaal Fringe festival. Sinds 2022 is deze tour afgeschaft en krijgt iedere winnaar maatwerkbegeleiding. Afgelopen twee jaar speelden zij op tientallen festivals en podia, waaronder de Parade, Boring festival, Moving Futures, Queer Arts Festival, Oerol en het Amsterdam Storytelling Festival. De ambitie voor de komende jaren is om meer contacten te leggen met interdisciplinaire podia (bv poppodia) en festivals zoals ADE, Lowlands en Down The Rabbit hole.
- De Fringe jury bestaat uit zo'n 25 programmeurs van nationale en internationale podia en festivals. Wij zien hen als partners, omdat zij door de makers en hun werk te leren kennen, hen veelvoudig doorboeken en trajecten aanbieden die het beste passen bij hun podium/festival. Zij jureren onbezoldigd, maar krijgen er een enorm netwerk van nieuwe makers voor terug.
- landelijke reprises NTF-jurysselecties. Ervaring leert dat succesvolle voorstellingen vaak te snel stoppen en lang niet het volledige publiekspotentieel bereikt hebben. De NTF-jurysselecties geven doorgaans een grote boost aan producties om reprises te overwegen, maar theaters zijn vaak al volgeboekt. Met de NTF-WEEKENDS in het land, te beginnen in Heerlen en Rotterdam, houden we met theaters speelmogelijkheden open voor een flexibelere, snellere inzet van succesreprises. Goed voor de makers, goed voor het publiek.
 - interregionale kennisdeling. In navolging van de focusdagen door het land (2022), co-organiseert NTF jaarlijks een rondreizende 'Landelijke Residentiedag' (zie 2.2.3), telkens in een andere stad rondom het decentraliseren van cultuurbeleid en bevordering van een regionaal speel- en residentiecircuit. Dit in samenwerking met kunstvakopleidingen, partners als SPOT Groningen, Theaterproductiehuis Zeeland en Parkstad Limburg Theaters, en brancheverenigingen als VSCD en Kunsten92.
 - Deelname (kunst)vakonderwijs. Jaarlijks nemen meer dan 100 studenten (MBO/HBO/WO) actief deel aan NTF PRO. Daarvoor worden elk jaar vijftien scholen in het hele land benaderd: Utrecht (HKU en UU), Maastricht (Toneelacademie), Amsterdam (AHK, DAS, UVA Script Academy, ROC

MBO Theater), Rotterdam (MBO Theaterschool, Codarts, Toneel Vakschool) Arnhem (ArtEZ), Zwolle (ArtEZ), Nijmegen (Radboud Universiteit), Tilburg (Fontys) en Leeuwarden (NHL Stenden). Een aantal opleidingen verzorgt een natraject op eigen school (zoals ArtEZ Arnhem en UVA). Ensemble Nieuwe Theaterwerkers (landelijke vereniging voor kunstvakstudenten) krijgt carte blanche voor een eigen onderdeel op NTF PRO. Met De Rode Loper (zie 2.2.2) verzorgen we een extra impactprogramma voor 1000 MBO-studenten i.s.m. Carré. AFF betreft ook MBO-studenten als bezoekers.

- Samenwerking met maatschappelijke organisaties. Via onze programmering, topics tijdens NTF PRO of de eigen festivalambities (zoals het toegankelijkheidstraject) proberen we zoveel mogelijk bruggen te slaan tussen de culturele sector en de wereld daarbuiten. Denk aan uitwisseling met Stichting Onbeperkt Genieten, lezingen door Scientist Rebellion, masterclasses inclusief leiderschap door Politie Amsterdam, samenwerking met COA (Centraal orgaan Opvang Azielzoekers, met focus op queer vluchtelingen in azc's) en partnerschappen zoals met Rederij Lampedusa.

3.3 INTERNATIONAAL

Thema's in het theater overstijgen vaak onze landsgrenzen. Zo ook de grote onderwerpen die spelen in de cultuursector (zoals duurzaamheid/klimaat, sociale veiligheid en macht, solidariteit). Toch lijkt uitwisseling met professionals uit andere landen vaker uitzondering dan regel. Internationale banden aanhalen vinden we dan ook van groot belang, omdat ze kennis binnen (en impact van) ons theaterlandschap voeden en verdiepen.

AFF heeft sinds 2022 flink meer geïnvesteerd in **samenwerkingen met internationale speelplekken**, met succes. Met onze International Bursary Award op zak hebben winnaars gespeeld op: Edinburgh-, Brighton-, Istanbul-, en Hollywood Fringe. Daarnaast loopt een langdurige samenwerking onder de noemer *TranstroniX* met diverse festivals (oa Spielart Berlijn en Electroparc Genua) en komt er een grootschalige samenwerking aan met Stockholm Fringe Festival tijdens het World Fringe Congres. Via de *Arts & Industry Office* (loket voor professionals met persoonlijke hulp) biedt AFF op maat gesneden bezoekersprogramma's voor buitenlandse programmeurs. Eerste stappen zijn al gezet om in '25-'28 de samenwerking met een aantal internationale partners te verstevigen waardoor onze makers met elkaar kunnen samenwerken, leren en toeren.

NTF is sinds twee jaar mede-initiatiefnemer (samen met Battersea Arts Centre in Londen en Het TheaterFestival Vlaanderen) van *Scene Change*: een **uitwisselingsprogramma** tussen Engeland, België en Nederland met als doel contacten en horizons van (specifiek) makers te verbreden. Uitkomsten zijn: kennisdeling over makerschap in de drie landen en een basis voor verdere samenwerking tussen de deelnemende makers.

Simpsons Springfield (USA) Fringe Festival - Ter illustratie van het wereldwijde belang van Fringe.

NTF en Het TheaterFestival Vlaanderen (HTF) slaan sinds 2023 de handen ineen met de campagne #Lagelandenliefde. Doel is het stimuleren van zichtbaarheid en tourneevorming voor Nederlandse makers in Vlaanderen en omgekeerd: een uitwisseling die de laatste decennia helaas is geslonken, ondanks de behoefte van programmeurs en publiek. Vanaf 2024 organiseren HTF en NTF een **bezoekersprogramma voor Nederlandse en Vlaamse programmeurs en critici**, met voorstellingsaanbod en kennisdeling, in samenspraak met organisaties als o.a. De Brakke Grond en ambassades.

Tot slot is NTF PRO de afgelopen twee jaar uitgebreid met **kennisdeling tussen professionals in internationale context**: experts uit het buitenland koppelen we aan actuele onderwerpen in Nederland. Ook The State of The World (zie 2.2.2) is hier onderdeel van. Verder organiseren Theaterkrant en NTF in 2025 een congres voor theaterjournalisten uit Europa, waaronder Nachtkritik (Dld), Etcetera, Rekto:Verso (BE) en diverse platforms in Hongarije en Spanje. Dit congres richt zich op kennisdeling en voorstellingen bezoeken/recenseren.

4: PUBLIEK

Ondanks de uitdagingen die corona bracht, zijn de publieksresultaten van de stichting tijdens de afgelopen festivaledities goed in lijn met onze doelstellingen in de huidige kunstenplanperiode. Door verbreding van ons programmeringsprofiel wisten we onze bestaande doelgroepen effectief uit te breiden en nieuwe publieksgroepen te bereiken. Onze naamsbekendheid werd versterkt door nieuwe samenwerkingen met de publieke omroep en grondige data-analyse werd gekoppeld aan een adviestraject rondom *datadriven marketing strategy*, waardoor we onze doelgroepenwerking en online vindbaarheid optimaliseerden. Bovendien investeerden beide festivals in nieuwe, meer toegankelijke websites.

De doelstelling om het totale aantal bezoekers te laten stijgen met circa 5% per jaar, herformuleren we. Hoewel we in 2022 en 2023 rond 32500 bezoekers zaten (waarvan ca. 45% AFF en 55% NTF), geven deze absolute aantallen een enigszins vertekend beeld. Zo is NTF altijd overgeleverd aan de jaarlijks wisselende mate van beschikbaarheid van gezelschappen, en zijn de zaalcapaciteiten van AFF per jaar sterk verschillend omdat locatiewensen van de makers flink uiteenlopen (van intieme 1-op-1 settings tot reguliere theaterzalen).

AFF heeft hogere bezoekersaantallen zeker als ambitie (en is ook goed op weg: van 7048 in 2021 tot 15211 in 2023) maar waakt ervoor om groeidoelstellingen in cijfers en percentages uit te drukken. Voor een festival dat plek geeft aan experiment en kwetsbaarheid, is volledig uitverkopen immers niet het hoogste doel. Bovendien gebeurt een deel van de publiekswerving door de beginnende makers zelf, als onderdeel van hun talentontwikkeling bij AFF, waarvan de resultaten jaarlijks wisselen. Wat we gelukkig wél zien is dat het AFF-publiek sinds 3 jaar meer verjongt en vaker terugkomt. Ook is er een grotere groep trouwe bezoekers. Sinds 2022 is ingezet op grootschalige

Bezoekers NTF 2021 (Anna van Kooij)

socialmediacampagnes, waardoor steeds meer voorstellingen uitverkocht raken. Ambities voor '25-'28 zijn: herhaalbezoek stimuleren en de makers zelf aan sterkere publiekswerving te laten doen met hulp van het AFF-team en de workshops. Deze ambities pakten de afgelopen twee jaar goed uit en worden de komende jaren verder uitgewerkt.

NTF kan daarentegen wél goed aansturen op hogere bezettingspercentages, gezien haar doelstelling een groot en breed publiek te bereiken (zie 1.3) en het gegeven dat reguliere zalen hier juist wél het uitgangspunt vormen (en jaarlijks daardoor beter te vergelijken zijn). De gemiddelde NTF-zaalbezetting in 2023 was 77%; voor 2025-2028 richten we ons op een groei naar 80%. NTF bereikt haar publiek via een digitale outdoor- en indoor-campagne, de nieuwsbrief (ca 15.000 leden), advertenties, SEO en SEA, socialmediakanalen en gerichte doelgroepenwerking i.s.m. partnerorganisaties (zie 4.2). NTF mag jaarlijks rekenen op een grote output van free publicity (in print PR-waarde rond 1,2 miljoen euro) en uitzendingen van AVROTROS/Theater Maas (tussen 260.000 en 350.000 kijkers per aflevering).

4.1 BEZOEKERSPROFIELEN

AFF: het overgrote deel van de bezoekers - meer dan 70% - is tussen de 25 en 44 jaar oud, waarvan het grootste deel onder de 35 • 62% vrouw / 31% man / 7% anders • ca. 90% is hoger opgeleid • 45% van de bezoekers komt van buiten Amsterdam • groeiende groep niet-Nederlandstaligen

NTF: 48% is jonger dan 45 • 86% is regulier publiek (14% is professional) • 66% bezoekt NTF voor het eerst • 62% komt uit Amsterdam, 38% van daarbuiten • aanbod doet volgen: culturele diversiteit voorstellingsthema's weerspiegelt culturele diversiteit bezoekers • nieuwe makers, mime/performance en jeugd-programmering bereikt relatief jong publiek (60%-70%) • toneelselectie bereikt relatief ouder publiek (60%)

NTF PRO (gebaseerd op 986 bezoekers in 2023): 47% uit Amsterdam, 53% van daarbuiten • 645 reguliere theaterprofessionals/zzp-er (65%) • 216 in dienst bij een structureel gesubsidieerd gezelschap (22%), waarvan de helft leidinggevend en de andere helft ondersteunend personeel zoals technici, productieleders, marketeers etc. • 111 kunstvakstudenten (11%) • 14 overig (2%)

Bovengenoemde facts & figures zijn gebaseerd op recente data- en profielanalyses (Sara Oomen, 2023), analyse van NTF PRO-ticketingsysteem via Invitado, en AFF's eigen ticketingsysteem via Voordemensen.

4.2 DOELGROEPENBENADERING

Zoals eerder aangegeven (hfst. 3), hebben onze festivals een onderscheidende positionering door hun brede aanwezigheid in vele theaters en op locaties in de stad Amsterdam. Hierdoor, gekoppeld

aan ons brede aanbod, kunnen we zeer verschillende doelgroepen aanspreken en zelfs kruisbestuivingen daartussen veroorzaken. Als festivals hebben we ook een extra toegankelijkheidsfactor voor veel nieuw en relatief jonger publiek. En samen met festivals en theaters buiten Amsterdam weten we ook lokale doelgroepen in die plaatsen te bereiken.

AFF-bezoekers hebben interesses als kunst, cultuur, festivals en sociaal maatschappelijke thema's en zijn (nog) vaak hoger opgeleid. De afgelopen twee jaar is er geïnvesteerd in het meer betrekken van MBO-studenten en dit zullen we blijven doen om qua opleidingsniveau een bredere groep te trekken. AFF trekt veel niet-Nederlandstalige bezoekers door het ruime aanbod in ENG en *Language No Problem*. Hiermee bedient ze ook de vele internationale studenten in Amsterdam (14.000), expats en mensen met een vluchtachtergrond. Door een in 2022 opgestarte samenwerking met COA Amsterdam is ook onder het aantal vrijwilligers, tevens ook onze bezoekers, een groot aantal niet-Nederlandstalig. AFF trekt ook relatief veel bezoekers afkomstig uit de LHBTQIA2S gemeenschap. Dit komt doordat thema's hier rondom vaak terugkomen in de programmering en de organisatie een 'safe space' weet te creëren voor deze doelgroep. In al haar campagnes spelen de makers een belangrijke rol. Ieder verhaal wordt vanuit hen verteld, en gezamenlijk maken we campagnes voor onze gedeelde doelgroepen. Het begint bij de kern van het netwerk van de maker en AFF zelf, en vandaaruit werken we naar buiten toe middels diverse campagnes.

NTF richt zich op een zo breed mogelijk palet aan doelgroepen, verschillend in leeftijd, culturele achtergrond en opleidingsniveau. Leidend is het aanbod zelf: per voorstelling vormen thematiek en identiteit/visie van cast en makers het uitgangspunt voor een telkens op maat gesneden doelgroepenbenadering. Grote troef voor NTF is dat alle voorstellingen al speelreeksen gehad hebben en omarmd zijn door jury's, pers en eerdere bezoekers. Met hun enthousiaste *testimonials* genereren we extra aantrekkingskracht op nieuw publiek. Bij deze benadering worden de artistieke en marketingteams van de geselecteerde gezelschappen en podia nauw betrokken: welk aanbod heeft waar het meeste (nieuw) publiekspotentieel, en hoe kunnen we die campagne gezamenlijk voeren? Zo wordt bij ons jeugdtheateraanbod nauw samengewerkt met De Krakeling, bij cabaret met de Kleine Komedie, etcetera. Publieksbereik in stadsdelen Amsterdam-Zuidoost en Nieuw-West heeft extra focus in samenwerking met respectievelijk het Bijlmerparktheater en De Meervaart. Juist in deze voor NTF nog redelijk nieuwe stadsdelen hebben we kruisbestuiving zien optreden tussen lokale, nieuwe bezoekers en ons bekende festivalpubliek. Zo kon onze in 2023 gestarte samenwerking met het Bijlmer Parktheater meteen al rekenen op twee uitverkochte zalen.

4.3 DOELSTELLINGEN 2025-2028

PUBLIEKSVERGROTING

- AFF: 1) gaat meer aan de randen van de stad zitten en trekt daarmee meer bezoekers uit die wijken, 2) het aantal uitverkochte voorstellingen stijgt met de jaren. Deze trend zet de organisatie met haar uitgebreidere online strategie door, 3) gaat de komende jaren samenwerking aan met omroep NTR.
- NTF: 1) breidt haar programmering uit met een muziektheaterjury (zie 2.2.1); 2) vergroot de spreiding en het aantal speelplekken in Amsterdam (structureel meer voorstellingen in De Kleine Komedie, DeLaMar, Carré, De Meervaart, Podium Mozaïek en Bijlmer Parktheater) en daarbuiten (NTF WEEKENDS in Rotterdam en Heerlen), 3) verbetert haar online publieksgerichte aanpak (d.m.v. structurele data-analyse, SEO- en USX-onderzoek, Google Grants etc.) en 4) richt zich op een bezettingspercentage van 80%
- NTF werkt met NPO samen aan 1) *Theater Maas* (AVROTROS): primetime, inclusieve en agenderende tv op NPO 2 rondom nominaties en winnaars van de VSCD toneelprijzen en het Gala. 2) *De Theatergids*, een samenwerking tussen NPO, NTF en De Theaterkrant. Deze landelijke theateragenda, te starten in 2025, toont hoogtepunten van het moment, op basis waarvan NPO-gerelateerde omroepen agenderende content kunnen creëren. Hierbij onderzoeken we samenwerking met DIP (Digitaal Informatieplatform Podiumkunsten).

PUBLIEKSVERBREDING

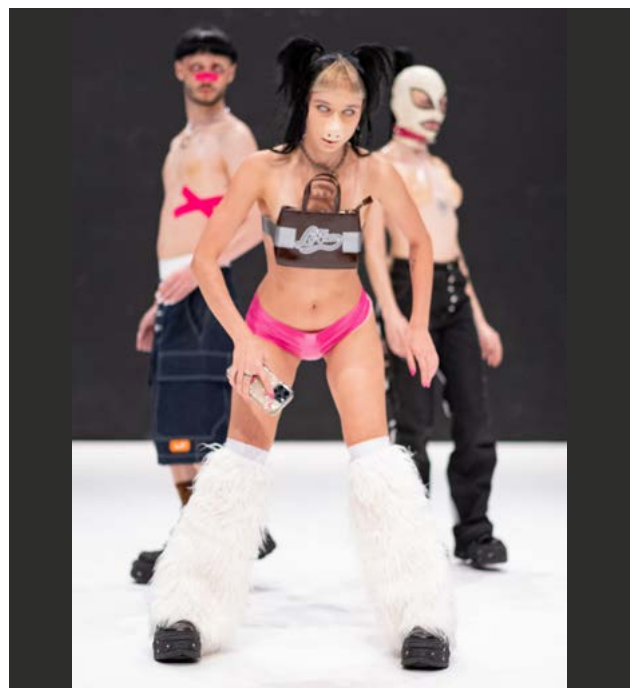
- Grotere toegankelijkheid voor bezoekers met speciale wensen of beperkingen: 1) Pre-show-informatie (waaronder *trigger warnings*) wordt structureel doorgevoerd in onze PR; 2) speciale routes voor doven en slechthorenden i.s.m. tolk Nederlandse Gebarentaal/projectleider Erika Zeegers, 3) i.s.m. De Brakke Grond en De Kleine Komedie verbeteren we de toegankelijkheid m.b.v. *relaxed venues* (open zaaldeuren en andere minder strikte bezoekerscodes) en prikkelluwe settings.
- AFF en NTF zetten in op een gezamenlijk, eigen kaartverkoopsysteem. Dit stelt ons in staat om over eigen data te beschikken, veel gerichtere marketing te voeren, combinatiebezoek en synergie/kruisbestuiving tussen bezoekers van beide festivals te stimuleren.
- AFF en NTF streven ernaar om hun entreprijzen, doorgaans al lager dan in reguliere theaters, goed te differentiëren en zo laag mogelijk te houden. AFF hanteert daarbij een *Wage Gap* optie (korting voor mensen met structureel minder kansen op de arbeidsmarkt) en NTF lanceert *pilots* van *pay-what-you-can* voorstellingen met als streven deze gaandeweg de kunstenplanperiode uit te bouwen.

- AFF: 1) zet in op meer bezoekers van buiten Amsterdam en de Randstad door samenwerkingen met festivals als Oerol, waar AFF zichtbaar is en d.m.v. on- en offline campagnes. 2) zet in op het vergroten van de doelgroep 18 - 25 jaar, door samenwerkingen met opleidingen en het betrekken van studenten als zijnde professionals. 3) zet de samenwerking met het MBO voort en breidt deze uit om meer MBO studenten en opgeleiden te trekken 4) gaat actief aan de slag met kruisbestuiving tussen bezoekers van AFF-festivals zoals Over Het IJ. 5) versterkt de samenwerking met NTF voor publieksuitwisseling, 6) zet verder in op het benaderen van niet-Nederlandstaligen via communicatiestrategie richting de 14.000 internationale studenten in Amsterdam
- NTF: volgende stappen in onze thematiserende doelgroepenwerking (4.2). Naast 'specifiek' benaderen ook 'uitzoomen' naar de grotere, achterliggende universele verhalen/publieksinteresses. Daardoor ontstaan inhoudelijke koppelingen tussen verschillende voorstellingen en aanknopingspunten voor herhaalbezoek tijdens het festival.

PUBLIEKSVERDIEPING

- AFF: 1) gaat actiever met diens makers kijken wie nagesprekken wil en deze duidelijker meenemen in de communicatie. 2) gaat door met de samenwerkingen met NTF rondom de Late Night Bar en NTF Talkshow, waardoor het Fringe publiek deze verdiepende gesprekken makkelijker weet te vinden.
- NTF: 1) zet de ervaringen en taal van de toeschouwers centraal met NTF Interactie (zie 2.2.2). 2) lanceert jaarrond online verdiepende content (waaronder NTF Podcasts) en promotie van geselecteerde voorstellingen die na het festival in het land in reprise gaan, 3) heeft Theaterkrant als de mediapartner voor professionalspubliek, met verdiepende content rondom NTF PRO in het septembernummer van Theaterkrant Magazine.

Trevoga, winnaar Best of Fringe Awards 2023 (Annelies Verhelst)

5: UITVOERBAARHEID

Stichting de Theaterdagen staat er qua bedrijfsvoering goed voor. De Governance is op orde, de jaarplanning voor onze teams werkt goed (zie 5.1) en we zijn ons bewust van wat we willen verbeteren. Zoals uitgelegd in het voorwoord, willen we stilstaan bij het feit dat er sinds jaren structureel te weinig middelen zijn voor hoe beide festivals zich de afgelopen 18 jaar hebben doorontwikkeld. Er is sprake van uitholling: het belang dat we hebben voor de sector staat niet in verhouding tot deze beperkte middelen.

In het kader van 'kwaliteit boven kwantiteit' hebben we serieus overwogen om de festivals compacter te maken, bijvoorbeeld van 11 naar 8 dagen. Maar na doorrekening en gesprekken met onze teams en stakeholders is de conclusie dat we beide festivals al zo efficiënt mogelijk produceren. Het terugbrengen van het aantal dagen levert financieel te weinig op, terwijl makers hier met name de dupe van worden omdat we nóg minder speelplekken kunnen bieden. Wij blijven dus bij 11 festivaldagen, omdat dit onze makers en bezoekers het meeste ten goede komt. Omgekeerd zullen wij vanaf de nieuwe kunstplanperiode niet enorm uitbreiden, maar dat wat we doen verbeteren, verduurzamen en alleen groeien waar nodig.

Speerpunten voor de uitvoering van onze activiteiten voor de periode 2025-2028 zijn:

- Verbeteren van duurzaamheid, de financiële veerkracht van de organisatie alsook de well-being van het team en de betrokken makers (zie 5.1, 5.3 en 5.4).
- Voorbeeldstellend zijn in het creëren van een sector die solidair is en samenwerkt (zie 5.2).
- Voorbeeldstellend (blijven) zijn mbt diversiteit en inclusie op het gebied van talentontwikkeling, programma, personeel, partners en publiek (zie hst 6).
- Verbeteren van de synergie en samenwerking tussen beide festivals, op zoveel mogelijk vlakken: een gezamenlijk ticketingsysteem, een gezamenlijk gedragen sociaal veiligheidsplan, meer inhoudelijke samenwerking tussen programma's, delen van know-how (zie 5.1).

In de volgende paragrafen (en hfst. 6) blikken we terug op de periode 2021-2023 en geven we aan hoe we met bovengenoemde speerpunten de komende jaren verder willen. Een uitgebreide toelichting op de begroting vindt u in de daartoe bestemde bijlagen.

5.1 PERSONEEL & ORGANISATIE

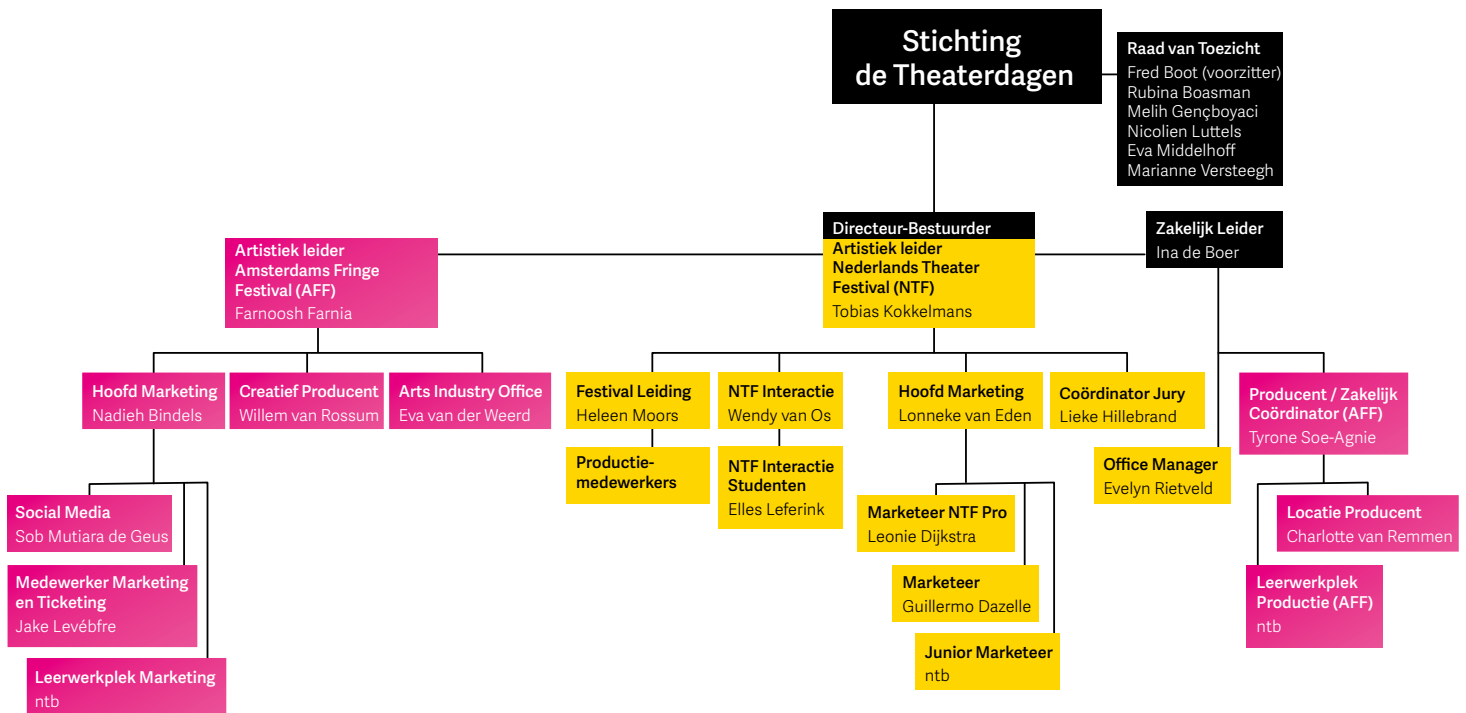
De Stichting organiseert op het moment van schrijven (januari 2024) beide festivals met 29 parttimers. In het najaar (direct na het festival) werkt een kerngroep, in verband met afwikkeling en voorbereidingen. De overige medewerkers sluiten gaandeweg het voorjaar aan. Naarmate de festivaldata dichterbij komen, sluiten extra productiemedewerkers, fotografen, filmmakers en technici aan. AFF betreft tijdens de festivalperiode ca. 100 vrijwilligers, veelal bestaande uit internationale studenten, artiesten en queer mensen wonende in asielzoekerscentra (i.s.m. het COA).

Verreweg de meesten zijn in opdrachtverband werkzaam, aangezien iedereen ook voor een steeds wisselend aantal andere opdrachtgevers aan het werk is (een gebruikelijk gegeven in de festivalbranche). Daarbij zijn de opdrachten ook van tijdelijke aard in de loop van het seizoen. Er zijn weinig wisselingen binnen de teams: een blijk van dat mensen graag bij onze organisatie terugkomen, maar ook van continuïteit in opgebouwde expertise. Bij Fringe zien we ook een doorstroom van makers richting medewerkers achter de schermen.

In de afgelopen drie jaar traden drie mensen in loondienst: de directeur, artistiek leider en festivalproducent AFF. Hier zullen in de komende jaren meer mensen bij komen. Daar waar medewerkers blijven opteren voor opdrachtverband, wordt het gesprek gevoerd over hoe zij zich goed aanvullend kunnen verzekeren.

Bij aantreden van het nieuwe leidinggevende team is onmiddellijk ingezet op een gedegen en transparant medewerkersbeleid, een structuur die vóór hun aantreden nog de nodige verbeteringen behoeft. Daarbij trekken beide festivals zoveel mogelijk met elkaar op. Onder dit beleid wordt verstaan:

- **Well-being** van onze teams is cruciaal in het goed organiseren van onze festivals. Vanaf '21 voeren we structurele intake-, voortgangs- en evaluatiegesprekken met elke individuele medewerker. Steeds wordt gekeken naar een juiste balans tussen takenpakket, gewerkte dagen en vergoedingen (waarvoor overigens extra middelen nodig zijn). Ook wordt uitgebreid gesproken over persoonlijke groeiambities. Teambuildingsactiviteiten en -workshops zijn vast onderdeel van de jaarplanning geworden, conferentiebezoek en bijscholingsmogelijkheden worden gestimuleerd. Zo volgt de creatief producent van AFF een traject bij De Generator om zich te ontwikkelen tot zakelijk leider, wordt de AFF-festivalproducent gecoacht in het beheren van de gehele begroting en zal de AFF-ticketing medewerker betrokken worden bij het Gala van NTF.

- In de zomer van '22 is een start gemaakt met een actief en meerstemmig **sociaal veiligheidsbeleid**. Tweemaal per jaar komen beide teams samen voor actieve uitwisseling, feedback en workshops over omgangsvormen. In mei 2023 is een uitgebreid omgangsvormenprotocol gepubliceerd dat in gezamenlijkheid van de teams is opgesteld. Dit protocol, inclusief de escalatieladder en de inzet van onze externe vertrouwenspersoon Pien van Gemert, is openbaar en te vinden op <https://tf.nl/anbi/> (klik op 'Gedragscode').

ORGANOGRAM EN SAMENSTELLING TEAMS

- Voor de **beloning** onze medewerkers en zzp'ers geldt de CAO Toneel en Dans als de standaard.
- De directeur-bestuurder (Tobias Kokkelmans) is in dienst sinds 01-09-2021; de artistiek leider van AFF (Farnoosh Farnia) sinds 1-10-2021. Ook zij ontvangen een salaris conform CAO Toneel en Dans, dat ruim onder de WNT-norm valt. De zakelijke leiding is belegd bij Ina de Boer (sinds 2015). Er zijn geen overtredingen van de WNT in de vergoedingen aan de overige medewerkers. Gezien onze meerstemmige ambities wordt in de loop van '25-'28, samen met de Raad van Toezicht, onderzocht of een verandering naar een tweekoppige bestuursstructuur verstandig en haalbaar is.
- De Raad van Toezicht bestaat per 31-12-2023 uit Fred Boot (voorzitter), Nicolien Lutlerts, Rubina Boasman, Melih Gençboyaci, Eva Middelhoff en Marianne Versteegh. De leden van de RvT vergaderen minstens viermaal per jaar en ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden. Hun rooster van aan- en aftreden is openbaar en te raadplegen op <https://tf.nl/anbi/>

5.2 RICHTING FAIR PAY VOOR FRINGE MAKERS

Tot 2020 - in lijn met Fringe festivals over de hele wereld – moesten Fringe makers inschrijfkosten betalen om mee te doen. Dit vinden we echter niet meer van deze tijd. In plaats van dat zij flinke kosten maken en de risico's alleen dragen, vinden we het passend om deze risico's zoveel mogelijk met hen te delen. Je kunt pas garanderen dat je een inclusief festival bent als alle makers hieraan deel kunnen nemen, en niet alleen maar makers die middelen en de juiste contacten hebben.

In 2020 werden de inschrijfkosten bij AFF afgeschaft en kregen (mede vanwege de lage bezettingsgraad ivm de 1,5 meter regels door de pandemie) groepen een kleine garantiesom van € 1.200 voor het spelen van 4 voorstellingen, met daarbovenop 70% van de ticketinkomsten als ze boven de garantiesom uitkwamen. Dit gaf de makers lucht om niet direct verlies te draaien als ze extra kosten maakten (door bijvoorbeeld een technicus in te huren). In 2022 is dit garantiebedrag iets verlaagd naar € 1.000 voor het spelen van 4 voorstellingen.

Vanaf 2025 hogen we dit garantiebedrag op naar € 2.000 per gezelschap, voor het spelen van 4 voorstellingen, met nog steeds daarbovenop 70% van de ticketinkomsten als ze boven de garantiesom uitkomen. Dat betekent dus een garantie van € 500 per gespeelde voorstelling, want ons inziens nog steeds laag is, maar zodoende komen we ze tegemoet in de steeds hogere productiekosten. Nota bene: de optie om het totale aantal Fringe-voorstellingen te verminderen – om tot zodoende tot hogere garantiebedragen te komen per voorstelling - vinden we niet verantwoord, aangezien de hoeveelheid aanmeldingen van makers de laatste jaren juist verdubbeld is (van 220 in 2021 naar ruim 430 in 2023).

5.3 KLIMAATPOSITIEVE IMPACT

De Stichting houdt zich sinds 2020 veel meer bezig met het terugdringen van de ecologische voetafdruk. Het organiseren van twee festivalreleases ten tijde van de coronapandemie heeft bijgedragen aan deze versnelling. NTF is overgegaan naar een compleet digitale campagne (geen papieren uitingen meer). AFF is bijna volledig over naar digitaal (2023 en 2024 zijn overgangsjaren; vanaf 2025 is het doel helemaal geen papieren uitingen te hebben). De aankleding van beide festivals is zo duurzaam mogelijk: al het materiaal is zodanig ontworpen dat het meerdere jaren gebruikt kan worden.

Beide festivals onderschrijven de klimaatactielijst 'Te zijn of niet te zijn' (Collectief Walden, NAPK e.a.). Verder initieert NTF PRO uitwisselingen tussen makers over klimaatpositieve praktijken en workshops, zoals in 2023 nog rondom het (onlangs naar het Nederlands vertaalde) Theatre Green Book. In '25-'28 worden deze uitgangspunten basis voor gesprek met de partnertheaters. AFF stimuleert haar makers tijdens de marketingworkshops om alles digitaal te doen en zo min mogelijk print te gebruiken, met succes. Het gros van de jonge generatie makers vindt duurzaamheid in het maken van voorstellingen een belangrijk uitgangspunt.

Diana Salles – Delusional I killed a man – winnaar international bursary award 2023 (Ana Grancho)

6: TOELICHTING OP DE 3 CODES

Met haar twee festivals is Stichting De Theaterdagen voorbeeldstellend richting de theatersector. Als landelijk beeldbepalende plekken van samenkomst voor toeschouwers en professionals nemen zij sinds jaren een aanjagende verantwoordelijkheid. Zo werd al tijdens NTF 2016 de mogelijkheid voor een *Fair Practice Label* (sic.) voor het eerst sectorbreed besproken. De vier p.'s van de code diversiteit en inclusie zitten stevig in het DNA van beide festivals. Ook op het vlak van Governance maakte de stichting zich hard voor vernieuwing met het bespreekbaar maken van opvolgingsbeleid voor topposities. De komende jaren gaan we hiermee verder, met concrete daden én agendering. Een beknopt overzicht van recente resultaten en nieuwe doelstellingen:

GOVERNANCE CODE CULTUUR (GCC)

- Ontwikkelingen in kunstenplan 21-24
 - De 8 principes van GCC als uitgangspunt nemen en doorvoeren (*gerealiseerd*).
 - Updaten statuten van de Stichting, Bestuursreglement, Reglement Raad van Toezicht en diverse verklaringen (waaronder PEP en UBO); conform GCC-vereisten, met heldere verantwoordelijkheden voor betrokken partijen en duidelijke afspraken ter voorkoming van belangenverstreming (*gerealiseerd*).
 - De RvT organiseert jaarlijkse zelfevaluaties en een remuneratiecommissie.
 - Opstellen Gedragscode sociale veiligheid (inclusief escalatieladder) en werving externe vertrouwenspersoon (*gerealiseerd*).
 - Verbetering transparantie (*gerealiseerd*). Alle bovengenoemde stukken én rooster van aftreden leden Raad van Toezicht zijn te raadplegen op <https://amsterdamfringefestival.nl/home-nl/ambi-stichting/> en <https://tf.nl/ambi/>
- Doelstelling voor kunstenplan 25-28
 - Voor medewerkers, jaarlijks: trainingen/workshops mbt sociale veiligheid; actieve ontmoetingen met externe vertrouwenspersoon en leden Raad van Toezicht.
 - Onderzoek i.s.m. onze RvT of een tweekoppige bestuursstructuur verstandig en haalbaar is.
 - Agenderen verdere ontwikkeling van de GCC in samenspraak met het veld. Onder de noemer 'Fair Power' wordt opvolgingsbeleid bij topposities (waaronder benoemingsprotocollen, zittingstermijnen en actief plaatsmaken) via een landelijke werkgroep, klankbordgroep en live bijeenkomsten toegewerkt naar een concreet handboek voor de cultuursector. Dit 'Handboek Fair Power' kan ook een aanvulling vormen op de Fair Practice Code.

FAIR PRACTICE CODE (FPC)

- Ontwikkelingen in kunstenplan 21-24
 - Fair Pay: Betaling van alle medewerkers CAO-conform (*gerealiseerd*) en stappen in betere vergoedingen voor Fringe makers (start garantiesommen) (*gaande*).
 - Fair Share: recettes grote (BIS)gezelschappen dragen bij aan uitkoopsommen kleinere groepen op NTF (*gerealiseerd*).
 - Fair Chain: ketenvorming en doorstroming voor/ van makers en programmering (*gaande*).
- Doelstelling voor kunstenplan 25-28
 - Fair Pay: noodzakelijke ophoging garantiesommen Fringe-makers.
 - Fair Share: eerlijkere gedeelde verantwoordelijkheid en verbetering kansen: zie 'Handboek Fair Power' bij GCC
 - Fair Chain: keten en doorstroming voor AFF-artisten naar vele partners in het land; NTF stimuleert vervolg tournees geselecteerde voorstellingen (o.m. NTF-WEEKENDS in het land)

CODE DIVERSITEIT EN INCLUSIE (CD&I)

Nota Bene: Diversiteit is een cruciaal gegeven in onze organisatie. Immers, hoe wil je een breed maatschappelijk spectrum tonen als dit niet al verweven zit in de mensen met wie je dit creëert? Wij zullen hier niet al onze medewerkers en partners benoemen in hokjes zoals 'niet westerse achtergrond, queer of persoon met een fysieke beperking'. Dat doet teniet aan wie deze mensen zijn. Maar, we kunnen met volle overtuiging zeggen dat een zeer diverse samenstelling van medewerkers, RvT leden en makers een vast gegeven is, om zoveel mogelijk perspectieven aan tafel te hebben. Hierbij letten we op vertegenwoordiging van verschillende generaties, culturele achtergronden, sekse en gender, neurodiversiteit, regionale spreiding en opleidingsniveau.

- Ontwikkelingen in kunstenplan 21-24
 - Programma: verbreding 'Open Call' AFF (zie 2.1), intersectionele diversiteit jury's en verbreding jury-based programmering NTF (zie 2.2.1), traject (*On*)gehoorde Theaterkritiek en uitwisselingsprogramma *Scene Change* met makers uit UK, BE, NL (zie 2.2.3). (*gerealiseerd*).
 - Publiek: stem geven aan toeschouwers met verschillende achtergronden en opvattingen met NTF INTERACTIE. Start toegankelijkheidsstraject voor communities met een beperking (zie 2.3) (*gaande*). AFF: alle uitingen AFF Engels- en Nederlandstalig. De AFF-publieksevents in het ENG (*gerealiseerd*). NTF: programmering deels Language No Problem; van NTF PRO deels ENG (*gerealiseerd*).
 - Personeel: verbeteren diversiteit medewerkersbestand NTF (*gerealiseerd*).
 - Partners: inzet op partners die bredere diversiteit bewerkstellingen zoals Need for Legacy, Mezrab, Boom Chicago, Rederij Lampedusa, Bijmerparktheater+Meervaart (nu ook onderdeel NTF) en niet-theaterlocaties met een bredere doelgroep voor AFF zoals queer cafés, galeries etc; (*gerealiseerd*).
- Doelstelling voor kunstenplan 25-28
 - Programma: verder verbreden juryprogrammering NTF (zie 2.2.1) en daarmee inclusievere publiekswerking. Uitbouwen *De Rode Loper* met *MBO-studenten* (zie 2.2.2).
 - Publiek: pilot Pay-What-you-Can systeem voor zowel AFF als NTF; laag houden van ticketprijzen AFF met 'wage gap' kortingen, blijven inzetten op ontmoeting/gesprek tussen diverse samenstellingen toeschouwers bij NTF Interactie.
 - Personeel: AFF houdt diversiteit team op peil; NTF zet in op verdere toename (sinds 2021 gestart). I.s.m. VSCD worden bias-trainingen gegeven aan de intersectioneel diverse jury's.
 - Partners: de directie pleegt actieve intervisie met collega-instellingen over het continue leerproces dat hoort bij het runnen van een divers team.

Team NTF 2023 (Nichon Glerum)

Team AFF 2023 (Annelies Verhelst)

